

BULLETINEN

Information från Litteraturvetenskapliga institutionen
vid Uppsala universitet

De högre seminarierna

Mars 2016

Litteraturvetenskap

Allmänna seminariet

Torsdagen den 17 mars kl. 10.15–13.00 (OBS tiden!)

Lokal: 6-0031

Niclas Johansson slutventilerar manuskriptet till sin doktorsavhandling ”The Narcissus Theme from *Fin de Siècle* to Psychoanalysis: Crisis of the Modern Self”. Opponent: Elisabeth Friis, Lunds universitet. Se särskild presentation.

Ordf.: Torsten Pettersson

Onsdagen 23 mars kl. 16.15–18.00

Lokal: Geijersalen

Svenska Litteratursällskapet håller sitt årsmöte. Därefter föreläser Anders Cullhed: "Flykt och fall - Några moderna versioner av Ikaros". Efter årsmöte och föreläsning serveras en buffé i 6-0022. Anmälan till buffén skickas till linn.areskoug@edu.uu.se senast onsdag 16 mars. Ingen anmälan krävs till mötet eller föreläsningen.

Ordf.: Lars Burman

Kollokvier

Tisdagen den 8 mars kl 13.15–15.00

Lokal: 6-K1005 (Mallas salong)

Samseminarium med ämnet estetik. Torsten Pettersson inleder under rubriken ”Fictionality and Immersion in Literature: Empirical Perspectives”. Postseminarium vid tisdagsfikat.

Ordf.: Torsten Pettersson och Elisabeth Schellekens Dammann

Tisdagen den 15 mars kl. 13.15–15.00 (Nytt seminarium sedan förra versionen)

Lokal: 6-K1005 (Mallas salong).

Tim Berndtsson presenterar kapitel ur sitt pågående avhandlingsprojekt. Text finns tillgänglig från och med 8 mars. För text kontakta tim.berndtsson@littvet.uu.se Se särskild presentation.

Ordf.: Otto Fischer

Tisdagen den 29 mars kl. 13.15–15.00

Lokal: 6-K1005 (Mallas salong)

Tuva Haglund och Tim Berndtsson inleder seminariet med en diskussion kring teoretiseringar av arkivbegreppet, med utgångspunkt i deras respektive avhandlingsprojekt. Vi diskuterar följande texter (som fördelaktligen läses i förhand):

Abigail Derecho, ”Archonic Literature: A Definition, a History, and Several Theories of Fan Fiction” ur Karen Hellekson och Kristina Busse, *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of the Internet: New Essays* (2006), s. 61-78

Utdrag ur Jacques Derrida, *Archive Fever* (Chicago University Press, 1996), s. 1-24

Utdrag ur Wolfgang Ernst, *Sorlet från arkiven: ordning ur oordning* (Glänta, 2008), s. 19-35, 42-52 och 91-98.

Texterna kommer att finnas tillgängliga i hyllan i administrationskorridoren två veckor före seminariet.

Ordf.: Annie Mattsson

Tisdagen den 5 april kl. 13.15–15.00

Lokal: 6–0023, Engelska parken

Margaret Litvin, Approaches to Intercultural Literature: Three Lessons from Arab Shakespeare. Se särskild presentation

Ordf.: Paula Henrikson

Retorik

Allmänna seminariet

Torsdagen den 3 mars kl. 15.15–17.00

Lokal: 6–0031

Orla Vigsö om Visuell riskkommunikation. Se särskild presentation.

Ordf.: Mats Rosengren

Torsdagen den 10 mars kl. 15.15–17.00

Lokal: 6–0031

Det högre seminariet i retorik arrangerar i samarbete med POLKOM (Svenskt nätverk för forskning om politisk kommunikation) ett seminarium med Kristina Boréus och Per Ledin: Om Högerpopulism och retorik (med särskilt fokus på Sverigedemokraterna) Se särskilda presentationer.

För frågor om POLKOM, ta gärna kontakt med Charlotta Seiler Brylla, charlotta.brylla@tyska.su.se, Otto Fischer, otto.fischer@littvet.uu.se eller Jon Viklund, jon.viklund@littvet.uu.se.

Ordf.: Jon Viklund

Tvårvetenskapligt 1700-talsseminarium i Uppsala

Seminariet finansieras under 2016 av Litteraturvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet.

Onsdagen den 16 mars kl. 16.15–18.30 (obs tiden!)

Lokal: Engelska Parken Humanistiskt Centrum, hus 6, Rausingrummet

Docent Jonas NORDIN, Stockholm, professor Rolf NYGREN, professor Lena RYDHOLM samt professor Marie-Christine SKUNCKE, Uppsala:

”Ny forskning kring tryckfrihetsförordningen 1766”

Seminariet anordnas i samarbete med den mediehistoriska noden 1750–1850 samt Institutionen för idé- och lärdomshistoria, Uppsala universitet.

Postseminarium

Onsdagen den 6 april kl. 16.15–18.00.

Lokal: 6–K1031 Engelska Parken Humanistiskt Centrum

Fil. dr Hanna HODACS, Falun & Warwick:

“Silk and Tea in the North: Scandinavian Trade and the Market for Asian Goods in Eighteenth-Century Europe” (föredraget hålls på svenska)

Seminariet anordnas i samarbete med Sällskapet för 1700-talsstudier.

Postseminarium

Alla hjärtligt välkomna!

Marie-Christine Skuncke Marie-Christine.Skuncke@littvet.uu.se

Noden Mediehistoria 1750-1850

Onsdagen 2 mars kl 13.00–15.00 (observera tiden - ingen akademisk kvart)

Lokal: Kart- och bildläsesalen på Carolina Rediviva

Noden "Mediehistoria 1750-1850" fortsätter terminens verksamhet med en workshop på Carolina (UUB) den 2 mars. Det är Kia Hedell på Handskriftsavdelningen som leder den, och tanken är att vi ska diskutera och titta på

äldre källmaterial som man kan använda i mediehistoriskt syfte - vi vill gärna få upp ögonen för källmaterial som man som masterstudent eller forskare inte känner till eller har tänkt på som "mediehistoriskt". Kanske kan ni här upptäcka helt nytt material som ger upphov till spännande frågor och i förlängningen forskningsansökningar?

Om man vill vara med ska man anmäla sig till oss forskningsledare och, om man så önskar, också meddela om det är något särskilt slags källmaterial man vill titta på eller veta mer om - i så fall kan Kia förbereda sig ordentligt och ta fram mer riktat material till var och en. Anmälan bör vara inne senast den 1 mars.

Anmäl er till:

anna-maria.rimm@littvet.uu.se eller sara.prytz@edu.uu.se

Välkomna!

Ordf.: Anna-Maria Rimm och Anna Backman-Prytz

Särskilda presentationer

Kristina Boréus, professor i statsvetenskap Uppsala universitet, sätter "Sverigedemokraternas invandringsretorik" i ett jämförande perspektiv:

"I presentationen görs en jämförelse av SD:s retorik om invandring och om invandrade personers rättigheter och skyldigheter med hur Dansk Folkeparti och FPÖ i Österrike har diskuterat dessa frågor. Men framförallt jämförs hur så kallade mainstream-partier i Sverige, Danmark och Österrike har förhållit sig till dessa frågor och hur detta har relaterat till de högerpopulistiska partiernas retorik. Här finns tydliga skillnader mellan de tre länderna. Slutligen ställs frågan om dessa skillnader kvarstår efter det senaste årets flyktningskris och den helomvändning som skett i svensk flyktingpolitik." **Per Ledin**, professor i svenska vid Institutionen för kultur och lärande, Södertörns högskola, har forskat om högerpopulistisk diskurs på Avpixlat utifrån frågan om svenskhet, och han kommer ta avstamp i denna studie.

Fictionality and Immersion: Vid samseminariet med ämnet estetik belyses två till varandra knutna frågor som väcker intresse i både teoretiska och empiriskt baserade resonemang: fikcionalitet och fiktionens förmåga att "dra in" läsaren i fiktionsvärlden. Torsten Pettersson ställer frågan om huruvida dessa frågor – och en hel del andra inom estetik och litteraturvetenskapen – inte i grunden är att betrakta som empiriska frågor, som därmed förutsätter att även ett empiriskt material inhämtas och beaktas. Som exempel redovisar han två empiriska studier som han har gjort av unga läsares inställning till fikcionalitet respektive vilka passager i en text som förmår "dra in" läsaren i fiktionsvärlden.

Enligt önskemål från estetikern hålls seminariet på engelska. Efteråt kan representanter för bland andra estetik, litteraturvetenskap, läsforskning och retorik lära känna varandra vid tisdagsfikat, som fungerar som ett litet postseminarium. Därvid bjuds på en klassisk delikatess med anknytning till hushållsnära tjänster.

Margaret Litvin is associate professor of Arabic and Comparative Literature at Boston University (USA). She is the author of *Hamlet's Arab Journey: Shakespeare's Prince and Nasser's Ghost* (Princeton, 2011) and co-editor and co-translator of the new anthology *Four Arab Hamlet Plays* (TCG, 2016). For the 2015-6 year she is an ACLS Frederick Burkhardt Fellow at SCAS, researching Arab-Russian and Arab-Soviet literary ties.

Why and how have writers and theatre directors in the Arab world deployed Shakespeare's plays? How did Shakespeare come into Arabic to begin with? This talk explores several episodes from the Arab Shakespeare tradition to show how they can illuminate not only Arab theatre but, more broadly, the interplay between international art forms, local expressive needs, and the historically weighted ties between modern literary cultures.

In presenting this research, I will focus on its implications for undergraduate teaching. Although much recent research seeks to refine or reject binary thinking about Shakespeare appropriation, this binary model (simply comparing/contrasting Text B to Text A) continues to structure many of our public activities, particularly theatre festival planning and classroom teaching. My presentation will share some specific techniques for making today's undergraduate students – whatever their linguistic, cultural, disciplinary, and academic backgrounds and interests – grasp the concept of regionally specific interpretive traditions around Shakespeare. These assignments can help students engage in a rich and multifaceted way with Shakespeare adaptations and rewritings. They can help students learn more about different historical periods and parts of the world. Better yet, by illustrating how a work of art responds to certain contexts, deploys certain intertexts, and conveys certain subtexts to its intended audiences, this expanded pedagogy can help them appreciate how and why any artist – including Shakespeare – might bring works of art into being.

Niclas Johansson: Avhandlingen undersöker Narcissus-temats gestaltningar och uttolkningar i fransk-, tysk och engelskspråkig litteratur och teori kring sekelskiftet 1900. Det visas att Narcissus-temat fungerar som ett sätt att

undersöka, problematisera och svara på upplevelsen av en kris hos det moderna (manliga) självet. Avhandlingen följer tre linjer i Narcissusystemats utvecklingar. Dels som poetisk symbol inom framför allt den franska symbolismen, där Narcissus fungerar som en sorts symbolernas symbol och skapar en förmedling mellan det individuella jaget och dess absoluta grund. Dels som berättelse om en misslyckad uppväxt, där jaget förlorar, snarare än finner sig själv. Dels som ett metapsykologiskt begrepp inom framför allt psykoanalysen, där narcissismen utgör den mekanism som förser subjektet med en konstitutiv struktur på driftslärens grundval. Texten erhålles genom att maila till niclas.johansson@littvet.uu.se

Ny forskning kring tryckfrihetsförordningen 1766: Under 2016 firas 250-årsminnet av den svenska tryckfrihetsförordningen från 1766, som för första gången i världen fastslog offentlighetsprincipen. Konstitutionsutskottet förbereder en samlingsvolym som utges på jubileumsdagen 2 december och där tre av dagens talare medverkar. Vid seminariet presenteras olika perspektiv på förordningen. Historikern **Jonas Nordin inleder:** 1766 års tryckfrihetsförordning brukar kallas världens första. Det är nästan lika korrekt att kalla det världens enda tryckfrihetsförordning; det är något av en svensk särlösning att reglera tryckfriheten i en separat grundlag. Tryckfrihetsförordningen var ett utlopp av tidens allmänna idéströmningar, men i sin utformning hade den några artegna inslag som gjorde den svenska lagen unik. Litteraturvetaren **Marie-Christine Skuncke** har studerat förordningens tillkomst genom en närläsning av källmaterialet från riksdagarna 1760–62 och 1765–66: Kraven på offentlighet var starka redan 1760–62 efter ett par decenniers hattstyre. Men det var först 1765–66, med Chydenius som aktör och med de tre ofrälse ståndens samarbete mot adeln, som offentlighetsprincipen kunde antas och den världsliga censuren avskaffas. Sinologen **Lena Rydholm** talar om bilden av Kina i den svenska tryckfrihetsdebatten: I politiska skrifter av Nordencrantz och Chydenius beskrivs Kina som ett föredöme, ett folkrikt land med ekonomiskt välstånd och stabilitet som vilar på grunden av ”skrif-frihet”. Lena Rydholm har följt Kinabildens förvandlingar från kinesiska källor via en fransk jesuitskrift till de nordiska författarna. Rättshistorikern **Rolf Nygren** belyser TF 1766 från statsrättslig utgångspunkt: förordningens rättshistoriska betydelse ligger mer på offentlighetsprincipens genombrott än på tryckfrihetens; offentlighetsprincipen behövde tryckfriheten för att kunna fungera. Han kommer även att ta upp frågor om bland annat sambanden mellan censur och religion samt tryckning av myndigheters handlingar i ett längre svenskt tidsperspektiv.

Orla Vigsö: Risk- och kriskommunikation är en stor och ständigt växande gren inom offentlig kommunikation. I synnerhet är myndigheter intresserade av hur man kommunicerar snabbt och effektivt till relevanta mottagare, så de vidtar de önskade åtgärder eller undviker ett potentiellt farligt beteende. Det är en kommunikationssituation som ropar på visuell kommunikation – en stor och heterogen målgrupp, nödvändigheten av att undvika missförstånd, behovet av att reducera tolkningsutrymmet, behovet av snabb och omedelbart tillgänglig kommunikation. Men hur löser man denna kommunikationsuppgift? Hur ska man retoriskt lösa uppgiften att ge snabb och entydig information, som inte kan missförstås, utan att samtidigt utmåla den ännu inte aktualiserade situationen som livsfarlig? Kan man framhäva angelägenheten (*urgency*) utan att skrämman upp befolkningen, vilka strategier finns det för att påverka utan att skrämman i onödan? Jag kommer att ta upp två mycket olika internationella exempel, som visar upp mycket olika strategier, och hoppas öppna upp för en diskussion av de komplexa relationerna mellan visuell identifikation, konstruktion av scenarier och publikens uppmärksamhet.

Tim Berndtsson: Vid seminariet 15/3 kommer jag framlägga kapitel 2, "Theories of Archives and Archiving", i mitt pågående avhandlingsarbete om ordensarkiv under 1700-talets senare hälft. I detta kommer jag presenterar de teoretiska utgångspunkterna för avhandlingens studier. I kapitlets första del historiseras arkivet som institution. I dess andra del så teoretiseras arkivering som funktion och praktik. Texten är om 30 sidor och på engelska. Jag tar tacksamt emot förslag och kritik i samtliga delar av texten, men seminariet deltagare med ytterst begränsad tid för inläsning fokuserar fördelaktigheten på dess andra del. Seminariet hålls på svenska.

Meddelanden

Under vt 2016 ges följande kurs inom forskarutbildningen:

LITTERATURVETENSKAP

Antiken kommer att gå under andra halvan av vårterminen med Björn Sundberg som lärare. Kursen är även öppen för masterstudenter.

Bulletinen publiceras på internet, adress: www.littvet.uu.se/bulletinen.html.

eva.rosendal@littvet.uu.se